

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Proteus ofte Minne-beelden verandert in Sinne-beelden

Cats, Jacob

Rotterdam, 1627

Quod movet, quiescit

urn:nbn:de:bsz:31-101049

Nosnè infinitum, aeternum, ac ineffabile numen (ex quo, per quod, & in quo omnia, a quo sunt omnes cause causarum) definiamus aut describamus? nosne homulli futiles, ac nihili, qui necdum culicis aut pulicis corpusculum, satis perspeximus? absit, absit. Deus religione tantum intelligendus, pietate profitendus est, sensu verò persequendus non est; sed adorandus, ait Hilar. Interea tamen, ore venerabundo ac humili, de Deo fas est proloqui ea quae ipse de sese, in libris mysticis, memoria prodidit. Nec brevius quidquam aut mirabilius ex immenso isto oceano facile depromat aliquis, hoc elogio, Deum immobilem esse, omnia tamen movere; Deum securum esse, omnia tamen curare; Deum inconcussum esse, omnia tamen quaterere Plura quid addam? quidquid in Deo est, Deus est, inquit Hilar. Melius ergò Deum ex operibus cognosces, & ut solem non directò, ait Hermes, sed in aquis intuemur, sic Deum in operibus. Eo si quis se modo ad Deum attollat, ilicò humiliabitur; nec enim fieri potest ut quis Deum cogitare, & eodem tempore elato animo esse possit.

PSALM. 103. BVCH.

Ille flammantis super alta caeli
Culina immotum solium locavit,
Et suo nutu facillè univèrsam
Temperat orbem.

Vid. August. Meditat. Cap. 29.

Hoe souden wy dat on-eyndich, eeuwich, onuytspreekelijck wesen Godes, uyt het welcke, door het welcke, en in het welcke alle dinghen zijn, van 'welcke de beginfelen aller beginfelen af-dalen, hoe segh ick, souden wy den aert en eyghenschap van 'selve recht beschrijven? Wy arme aertwormen, die nauwelijck noch de eyghenschap van een nietighe mugghe ofte vloo recht onderocht hebben? Godt is door nedericheydt te verstaen, door Godtsdiensticheydt te belijden, niet met onse sinnen op te volghen, maer aen te bidden, seydt den oudtvader Hilarius. Ondertusschen nochtans isset niet onghoorloft, met eerbiedighen en nederighen monde van Gode te uyten, het ghene hy selfs van hem door sijnen geest heeft laten ghetuyghen. Waer van dit kortelijck, doch grondelijck kan gheseydt werden. Dat hy alle dinghen beroert, selfs onberoerlijck: dat hy alle dinghen besorght, selfs buyten sorghe: dat hy alle dinghen beven doet, selfs gheenfin beweecht zijnde: om kort te spreken, al wat in Gode is, dat is Godt, ende goddelijck, seyter een oudtvader. Het goddelijck wesen dan, is best te kennen uyt sijn wercken, ende ghelijck wy de sonne niet reghel-recht, maer in het water aensien en kunnen, alsoo mede Godt niet als in sijne wercken, seydt Hermes. Yemand dan, in voeghen als voren, sich tot Gode verheffende, sal buyten twijfel ten hoochsten vernederen, want wie en soude sich selven niet verachten, ende onder sich nederlyghen, als hy op Godt maer en denckt?

HERM. POCMAND, CAP. II.

Omne motum non in moto movetur,
sed in quiescente, & id quod movet,
quiescit.

PSALM.

PSALM. 18. 3. ACT. 17. 27.

God den onbeweeghden rotsteen, beweeght het al.

Vle fou van Godes aert na vveerde connē spreken
 Nadien vvy inder nacht en in het duyfter steken?
 Wat mensche cander sien een vvesen sonder ent
 Die noch gheen cleyne mier in eenich deel en kent?
 Maer desen onverlet, O God, oneyndich vvesen,
 Laet van u slechts een vvoort hier opter aerden lesen;
 Siet vvat een vvonder dingh ! hy, die den hemel drijft,
 Die ist, die onghemoeyt, en onverandert blijft.

Quod movet, quiescit.

P*lvvis & umbra sumus, describere numen Olympi
 Non opis est nostra; pulvis & umbra sumus.
 Pace tuâ liceat tamen, O Deus optime, de te
 Paucula vel blasô promere verba sono.
 Tu Rupes qui cuncta trahis, qui cuncta gubernas,
 Est tamen interea, te penes alta quies.
 Nulla subit te cura, Pater, tamen omnia curas,
 Astra solumque moves, nec tibi motus inest.*

IAQV. 1. 17.

*Toute bonne donation & tout don parfait est d'enbaut, descendant
 du pere des lumieres, par devers lequel il n'y a point de variation
 ny d'ombrage de changement.*

VOicy ! tout l'univers de ceste grande roche
 Attiré sans tirer : quand Dieu sur nous decoche
 Tantost ses dons, tantost sa foudre & son couroux :
 Le tout mouvant est coy, le punissant est doux.

Q

REPE.